

รายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ สร้างสรรค์อารมณ์ศิลป์

เรื่อง วิวัฒนาการการแต่งกาย

ครูผู้สอน ครูปิ่นณัฏฐ์ รัตนภักดี

วิวัฒนาการ การแต่งกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

ตอบคำถามเรื่องประวัติ

ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะกระบวนการ

วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับประวัติ
ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

เห็นความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่า
ของการออกแบบเครื่องแต่งกาย

The background is a warm orange-brown color with faint illustrations of craft supplies: a yellow ruler in the top left, a pair of scissors in the bottom left, and a wooden workbench with a sewing needle and thread in the top center. On the left, a cartoon child with black hair and a wide smile is partially visible. On the right, a traditional Thai mask with a fierce, multi-eyed face and a crown is shown. The mask has a white base with yellow and blue details. The text is centered on a white rectangular area that looks like a piece of paper held by yellow clips at the top.

กิจกรรม

ส่องชุดประจำชาติ

กิจกรรม ส่องชุดประจำชาติ

ที่มาภาพ : Facebook Art Akarach

An illustration of a sewing project. A large white sign with a brown border and yellow clips at the top is the central focus. The sign has Thai text. To the left, a boy's face is partially visible. To the right, a girl with glasses and a headband holds up two pieces of clothing. The background is a warm orange-brown with faint illustrations of sewing tools like a ruler, scissors, and a sewing machine.

ประวัติศาสตร์

การแต่งกาย

ประวัติศาสตร์การแต่งกาย

“เครื่องแต่งกาย” หมายถึง สิ่งที่มนุษย์นำมาใช้เป็นเครื่องห่อหุ้มร่างกาย การแต่งกายของมนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์ โดยสามารถค้นคว้าข้อมูลเรื่องเครื่องแต่งกายได้จากหลักฐานทางวรรณคดีและประวัติศาสตร์ อันเป็นเครื่องช่วย ชี้นำให้รู้และเข้าใจถึงแนวทางการแต่งกาย และสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในแต่ละยุคสมัย

ประวัติศาสตร์การแต่งกาย

การแต่งกายของมนุษย์ที่แตกต่างกัน

- สภาพภูมิอากาศ
- สภาพงานและอาชีพของแต่ละบุคคล
- ขนบธรรมเนียมนิยม ประเพณี และวัฒนธรรม
- ศาสนา
- ความต้องการดึงดูดเพศตรงข้าม
- สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

ลักษณะของการแต่งกาย ในแต่ละยุคสมัย

ยุคโรแมนติก

ยุคสมัยหลังสงคราม ผู้คนหันมานิยมการแต่งกายแบบอังกฤษ (เรียกได้อีกอย่างว่า “แองโกลมานเนีย” “Anglomania”) ลักษณะของเครื่องแต่งกายจะมีลักษณะฟูฟ่องตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า และมีลักษณะพิเศษคือช่วงไหล่ที่ลู่ลง เอวคอด สะโพกผายออกเพื่อเน้นความเป็นสตรีเพศ รัดเอวด้วยคอร์เซ็ต กระโปรงพอง และตกแต่งด้วยเครื่องประดับหรูหรา

ยุคโรแมนติก

ยุควิกตอเรียนตอนต้น

ยุควิกตอเรียนตอนต้น (ค.ศ. ๑๘๔๐-๑๘๗๐)

เครื่องแต่งกายจะมีลักษณะช่วงไหล่แคบและลู่ลง ลำตัวแคบมากด้วยการรัดคอร์เซ็ท กระโปรงบานพองฟู ความยาวกรอมพื้น ในการที่ต้องการทำให้กระโปรงมีความบานในสมัยนั้นต้องใส่กระโปรงถึงหกชั้น ซึ่งเป็นปัญหาทำให้ชุดหนักเกินไป จึงมีการแก้ปัญหาโดยการใส่ส้อม (Cage Crinoline) ไว้ข้างในกระโปรง ความนิยมในการสวมใส่หมวกใหญ่ ๆ หายไป เปลี่ยนความนิยมเป็นการใส่หมวกแบบ deep bonnets เป็นหมวกปกปิดหน้า จะมองเห็นหน้าเต็มเมื่อหันหน้าเข้าหากันตรง ๆ เท่านั้น ซึ่งเป็นการแสดงถึงความถ่อมตัว ลักษณะของคอเสื้อเป็นแบบโชว์อกเชือกซี่ (bertha neckline)

ยุควิกตอเรียนตอนต้น

ยุควิกตอเรียนตอนปลาย

ยุควิกตอเรียนตอนปลาย (ค.ศ. ๑๘๗๐-๑๘๙๐)

การแต่งกายจะมีลักษณะที่เริ่มเน้นรัดส่วน แต่ปกปิดร่างกายในเวลาเดียวกัน เห็นได้ว่าช่วงบนมีลักษณะเข้ารูปมากขึ้น นิยมใช้สีเข้ม มีการเปลี่ยนแปลงจาก “สุ่ม” มาใส่ “ที่ถ่างกระโปรง” (bustle) ทำให้กระโปรงจะไม่กางรอบด้านเหมือนแบบเดิม แต่จะดันไปด้านหลังแทน ช่วงแรกเป็นแบบ soft bustle ช่วงหลังหันมานิยม hard bustle

ยุควิกตอเรียนตอนปลาย

ยุค ๑๙๑๐s – World War I

ยุค ๑๙๑๐s – World War I (ค.ศ. ๑๙๑๑-๑๙๑๘)

การแต่งกายของผู้หญิงในยุคสมัยนี้มีการผสมผสานกับแนว Military คือ คอเสื้อและปกเสื้อมีลักษณะแบบทหาร กระโปรงสั้นลงเล็กน้อย และต่อมาลักษณะของกระโปรงจะมีความแคบลง ลดการสวมใส่เครื่องประดับ การแต่งกายมุ่งเน้นการใช้งานเป็นหลัก

ຍຸດ ໑໙໑໐ – World War I

ยุค ๑๙๔๐s

ยุค ๑๙๔๐s (ค.ศ. ๑๙๔๐-๑๙๔๙)

เป็นช่วงยุคสมัยที่เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง จึงเข้าสู่สภาวะขาดแคลน ทำให้เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายถูกตัดให้เข้ากับการใช้งาน สีส้ม ๆ ไม่หลากหลาย แฟชั่นหมวกที่นิยมคือผ้าคาดกันฝุ่นเวลาทำงานช่วงกลางวัน พื้นยาง เรียบ ๆ และตะมัดตะแมง เมื่อสงครามโลกจบได้ไม่นาน ช่วงปี ๑๙๔๗ Christian Dior สร้างชื่อด้วย “นิวลุค” คือ สู้ทขนาดฟิตพอดีตัว เข้าเอวคอด กับกระโปรงบาน โดยเป็นที่ฮือฮาเนื่องจากเป็นชุดที่ใช้เนื้อผ้าอย่างสิ้นเปลือง ซึ่งผิดจากนโยบายการประหยัดจากในช่วงสงครามอย่างสิ้นเชิง

ଯୁକି ୧୯୫୦s

ยุค ๑๙๕๐s

ยุค ๑๙๕๐s (ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๕๙)

เป็นช่วงสมัยที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองขึ้น ชนชั้นกลางและคนทั่วไปเริ่มมีเงิน วัยรุ่นมีเทรนด์แฟชั่นเป็นของตัวเอง โดยในช่วงแรกนิยมเป็น กระโปรงทรงดินสอแคบเข้ารูป และชุดที่นิยมต่อมาคือ กระโปรงบาน ความยาวคลุมเข่า ข้างในกระโปรงเสริมผ้าตาข่ายหลายชั้น เน้นทรวดทรงของสตรีบริเวณเอว

ຍຸກ 1940s

ยุค ๑๙๖๐s

ยุค ๑๙๖๐s (ค.ศ. ๑๙๖๐-๑๙๖๙)

ในช่วงต้นของยุค ๖๐s นี้ยังนิยมแต่งชุดกระโปรงเช่นเดียวกับยุค ๕๐s แต่เมื่อเข้าสู่ยุคปลาย (ช่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๖) การแต่งกายก็มีความหลากหลาย และแปลกใหม่ขึ้นวัยรุ่นมีความสนใจเกี่ยวกับแฟชั่น และวิทยาการด้านต่าง ๆ ทั้งศิลปะ ดนตรี ได้พัฒนาเศรษฐกิจให้เฟื่องฟู ซึ่งแฟชั่นในยุคนี้ เรียกรวม ๆ ว่า “Mod look” ประกอบด้วย มินิสเกิร์ต หรือเดรส สีม่อทลลิก ถุ่นองหลากสี ลวดลายเรขาคณิต

ຍຸກ 1960s

ยุค ๑๙๗๐s

ยุค ๑๙๗๐s (ค.ศ. ๑๙๗๐-๑๙๗๙)

การแต่งกายในยุคนี้ เริ่มนิยมการแต่งกายที่สามารถใส่ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง (Unisex) มีการใส่มินิสเกิร์ตแล้วยังนิยมกระโปรงทรงตัว A ที่บานออกทางด้านล่างเล็กน้อยและไม่มีความพอง

นอกจากนี้ยังมีกระแสนการแต่งตัวที่เกิดขึ้นในยุค ๗๐s นี้ คือ ฮิปปี้ ซึ่งเป็นการแต่งตัวที่ผสมผสานความเป็น Ethnic style (พื้นเมือง) และการแต่งตัวสมัยใหม่ โดยจุดเด่นคือลายผ้าที่ดูซับซ้อน เป็นแนวตะวันออกและสีสดใส

ຍຸດ ເສດຖະສາດ

ยุค ๑๙๕๐s

ยุค ๑๙๕๐s (ค.ศ.๑๙๕๐-๑๙๕๙)
ลักษณะการแต่งกายเช่นเดียวกับ
ปัจจุบัน

ประวัติศาสตร์การแต่งกายไทย

สมัยรัตนโกสินทร์

รัชกาลที่ ๑-๓

รัชกาลที่ ๑-๓ ระยะเวลา ๖๙ ปี (พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๓๙๔)

การแต่งกายของผู้หญิง : ผู้หญิงจะนุ่งผ้าจีบ ห่มสไบเฉียง
ตัดผมไว้ปีกประดับ กั้นไรผมวงหน้าคิ้ว หากเป็นชาวบ้านอาจนุ่ง
ผ้าถุงหรือโจงกระเบน สวมเสื้อรัดรูปแขนกระบอก ห่มตะเบงมาน
หรือผ้าแถบคาดรัดอก แล้วห่มสไบเฉียง

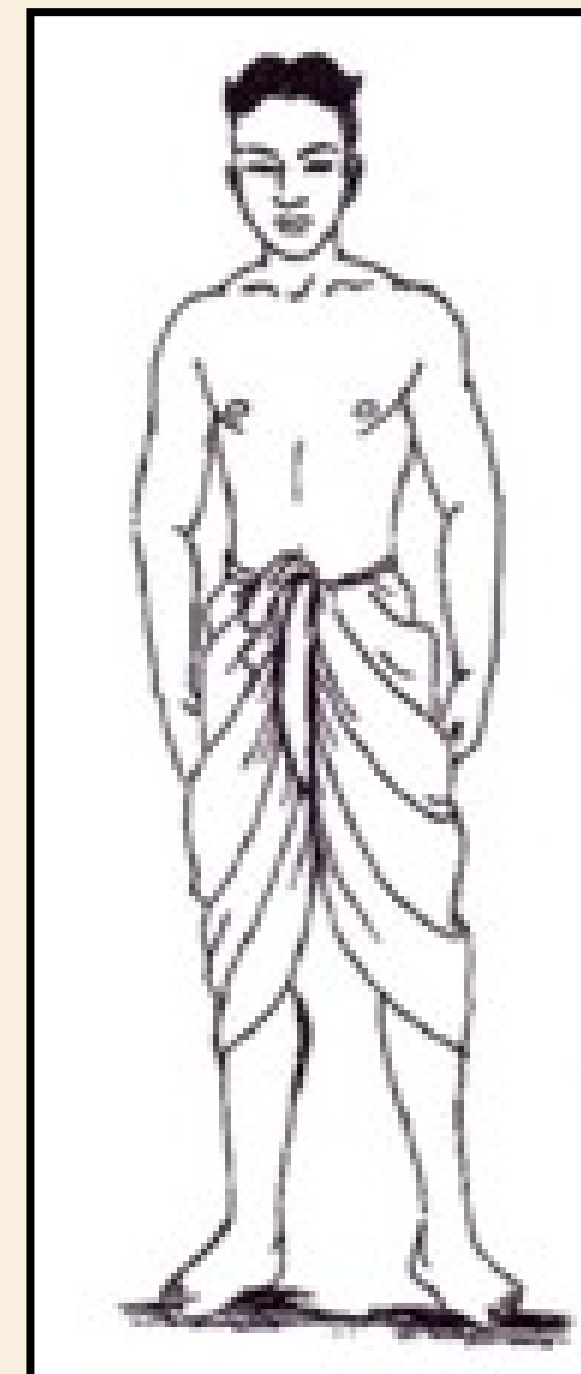
รัชกาลที่ ๑-๓

รัชกาลที่ ๑-๓

การแต่งกายของผู้ชาย

ผู้ชายจะนุ่งผ้าม่วง โจงกระเบน
สวมเสื้อนอกคอเปิด ผ่าอก กระดุม
๕ เม็ด แขนยาว หากเป็นชาวบ้าน
จะไม่สวมเสื้อ

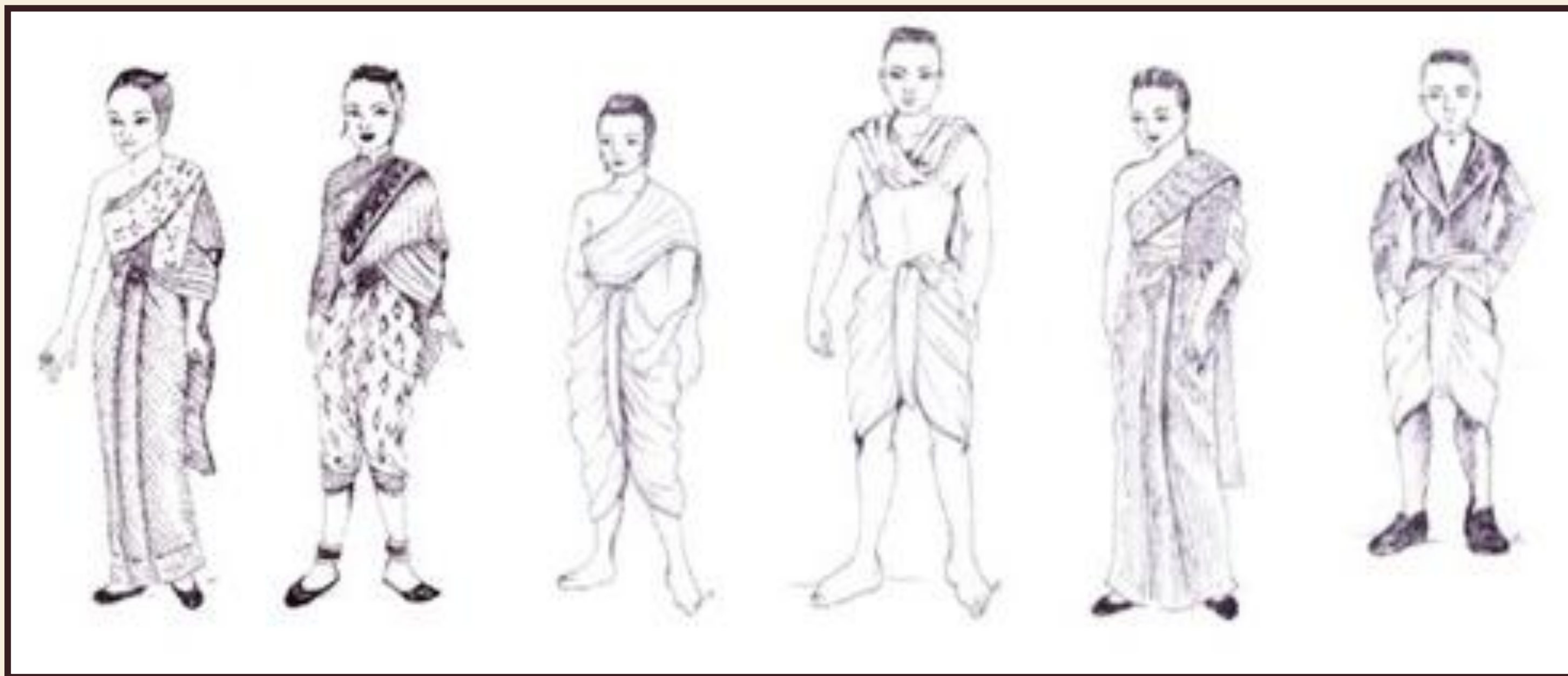
รัชกาลที่ ๔

การแต่งกายของผู้หญิง

ผู้หญิงจะนุ่งผ้าลายโจงกระเบน หรือ
นุ่งผ้าจีบ ใส่เสื้อแขนยาว ผ่าอก ปกคอตั้ง
เตี้ย ๆ (เสื้อกระบอก) แล้วห่มผ้าแพร
สไบจีบเฉียงทับบนเสื้อ ตัดผมไว้ปีกเช่นเดิม
แต่ไม่ยาวประบ่า

รัชกาลที่ ๔

รัชกาลที่ ๕

สมัยรัชกาลที่ ๕ ระยะเวลา ๔๒ ปี (พ.ศ.๒๔๑๑-๒๔๕๓)

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ นี้ ถือเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงการแต่งกายของคนไทย เนื่องจากรัชกาลที่ ๕ ทรงเสด็จประพาสยุโรป และมีการนำแบบอย่างการแต่งกายของชาวยุโรปกลับมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

รัชกาลที่ ๕ ตอนต้น

รัชกาลที่ ๕ ตอนกลาง

รัชกาลที่ ๕ ตอนปลาย

รัชกาลที่ ๖

สมัยรัชกาลที่ ๖ ระยะเวลา ๑๕ ปี (พ.ศ.๒๔๕๓-๒๔๖๘)

การแต่งกายของหญิง ผู้หญิงเริ่มมีการนุ่งผ้าขึ้นตามพระราชนิยม สวมเสื้อแพรโปรงบาง หรือผ้าพิมพ์ดอก คอกว้างขึ้น หรือแขนเสื้อสั้นประมาณต้นแขน ไม่มีการสะพายแพร ส่วนทรงผมจะไวยาวเสมอต้นคอ ตัดเป็นลอน หรือเรียกว่า ผมบ๊อบ มีการตัดผมด้านหลังให้โค้งเข้าหาต้นคอเล็กน้อย นิยมคาดผมด้วยผ้าหรือไข่มุก

การแต่งกายของชาย ผู้ชายยังคงนุ่งผ้าม่วงโจงกระเบน สวมเสื้อราชประแตน แต่เริ่มมีการนุ่งกางเกงแบบชาวตะวันตกในภายหลัง แต่ประชาชนธรรมดาจะนุ่งกางเกงผ้าแพรของจีน สวมเสื้อคอกลมสีขาว (ผ้าบาง)

รัชกาลที่ ๖

รัชกาลที่ ๗

สมัยรัชกาลที่ ๗ ระยะเวลา ๙ ปี (พ.ศ. ๒๔๖๘-๒๔๗๗)

การแต่งกายของหญิง ผู้หญิงเลิกนุ่งโจงกระเบน แต่จะนุ่งเป็นผ้าชิ้นแค่ว่าสวมเสื้อทรงกระบอก ไม่มีแขน ไว้ผมสั้นตัดลอน ซึ่งจะตัดลอนมากขึ้น

การแต่งกายของชาย ผู้ชายจะนุ่งกางเกงเป็นสีต่าง ๆ แต่ข้าราชการจะผ้าม่วงหรือสีน้ำเงิน สวมเสื้อราชประแตน สวมถุงเท้าและรองเท้า แต่ในปี ๒๔๗๕ มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ทำให้อารยธรรมตะวันตกมีอิทธิพลต่อการแต่งกายของคนไทยมากขึ้น ผู้ชายจึงจะมีการนุ่งกางเกงขายาวแทนการนุ่งผ้าม่วง

รัชกาลที่ ๗

รัชกาลที่ ๘

สมัยรัชกาลที่ ๘ ระยะเวลา ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๔๗๗-๒๔๘๙)

โดยสรุปแล้วในสมัยนี้จะมีการแต่งกายที่เป็นสากลมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นยุครัฐนิยมซึ่งจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้กำหนดเครื่องแต่งกายออกเป็น ๓ ประเภท

๑. ใช้ในที่ชุมชน
๒. ใช้ทำงาน
๓. ใช้ตามโอกาส

รัชกาลที่ ๘

ผู้หญิงจะสวมเสื้อแบบไหนก็ได้ แต่ต้องคลุมไหล่ มีการนุ่งผ้าถุง แต่ต่อมาจะเริ่มนุ่งกระโปรง หรือผ้าถุงสำเร็จสวมรองเท้า สวมหมวก และเลิกกินหมาก ส่วนผู้ชายจะสวมเสื้อมีแขน คอปิดหรือจะเปิดก็ได้

รัชกาลที่ ๘

รัชกาลที่ ๙

เกิดชุดไทยพระราชนิยม ได้แก่

- ไทยเรื่อนต้น ใช้แต่งในงานที่ไม่เป็นพิธี และต้องการความสบาย เช่น ไปเที่ยว
- ไทยจิตรลดา เป็นชุดไทยพิธีกลางวัน ใช้รับประมุขต่างประเทศ เป็นทางการหรืองาน สวนสนาม
- ไทยอมรินทร์ สำหรับงานเลี้ยงรับรองตอนหัวค่ำ อนุโลมไม่คาดเข็มขัดได้
- ไทยบรมพิมาน ชุดไทยพิธีตอนค่ำ คาดเข็มขัด

รัชกาลที่ ๙

- ไทยจักรี คือชุดไทยสไบ
- ไทยดุสิต สำหรับงานพิธีตอนค่ำ จัดให้เสด็จสำหรับสวมสายสะพาย
- ไทยจักรพรรดิ เป็นแบบไทยแท้
- ไทยศิวาลัย เหมาะสำหรับเมื่ออากาศเย็น

รัชกาลที่ ๙

ไทยเรื้อนตัน

ไทยจิตรลดา

ไทยอมรินทร์

ไทยบรมพิมาน

รัชกาลที่ ๙

ไทยจักรี

ไทยจักรพรรดิ

ไทยดุสิต

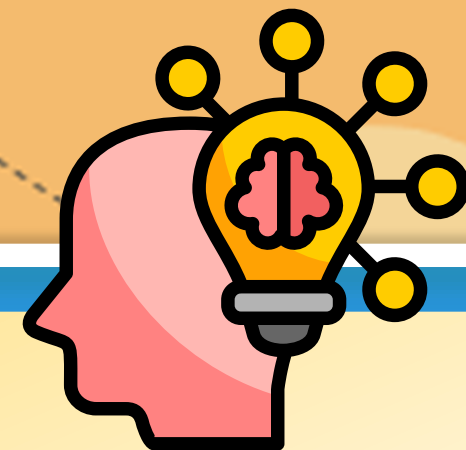
ไทยศิวาลัย

แผนผังความคิด

เรื่อง ประวัติศาสตร์เครื่องแต่งกาย

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม
กลุ่มละ ๓-๕ คน ทำแผนผังความคิด
(Mind Map) เรื่อง ประวัติศาสตร์
เครื่องแต่งกาย เพื่อสรุปความรู้
ความเข้าใจของนักเรียน
พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

แผนผังความคิด เรื่อง ประวัติศาสตร์เครื่องแต่งกาย

แผนผังความคิด

เรื่อง ประวัติศาสตร์เครื่องแต่งกาย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

สร้างสรรค์กระดานไอลเดีย (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

วัสดุอุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์ผลงาน กระดานไอดี

- กระดาษร้อยปอนด์ ขนาด A3
- อุปกรณ์สำหรับร่างภาพ เช่น ดินสอ ดินสอสี ยางลบ
- คัตเตอร์หรือกรรไกร
- สื่อวัสดุที่สอดคล้องกับชิ้นงาน เช่น ภาพจากนิตยสาร
- สีสำหรับตกแต่งผลงาน
- กาวอเนกประสงค์ เทปกาว

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

